

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2293,Spotkanie-z-prof-Tomaszem-Szarota-w-Klubie-Grota-Poznan-16-czerwca-2008-r.html>

12.03.2026, 23:04

Spotkanie z prof. Tomaszem Szarotą w Klubie „Grota” – Poznań, 16 czerwca 2008 r.

16.06.2008

Dnia 16 czerwca 2008 r. w poznańskim oddziale IPN z członkami Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” spotkał się wybitny historyk warszawski prof. Tomasz Szarota. Gość mówił w pierwszej kolejności o generale Roweckim jako dowódcy Armii Krajowej – w kontekście zbierania materiałów do swojej książki o „Grocie” – i spotkaniach ze świadkami jego życia i działalności, a następnie omówił swoją najnowszą publikację „Karuzela na placu Krasińskich”. Oba tematy wykładu spotkały się z żywym odzewem sali, zadawano wiele pytań. Odpowiadając na nie wybitny autor i członek Rady Programowej Klubu Historycznego w Warszawie rozwijał poruszone wcześniej wątki, np. sprawę aresztowania generała Roweckiego czy mit o planowanym odbiciu generała z rąk niemieckich na lotnisku Okęcie, a także sprawę skontaktowania się i rozmów prof. Szaroty z bratem dowódcy AK, adwokatem warszawskim Stanisławem Roweckim. Pojawił się też temat testamentu dowódcy AK, sporządzonego w obozie w Sachsenhausen. Istotnym wątkiem tej części wystąpienia była kolaboracja francuska w kontekście hitlerowskiej okupacji Polski.

Prezentując obszerny tom szkiców i esejów historycznych „Karuzela na placu Krasińskich”, jego autor podkreślał polemiczność tytułowego opracowania z wierszem Czesława Miłosza „Campo di Fiori” w kontekście historycznych, żmudnych i precyzyjnych ustaleń badawczych, dotyczących karuzeli działającej przy getcie warszawskim, która w wierszu noblisty kręci się w niedzielę wielkanocną 25 kwietnia 1943 r. Była także mowa o szkicu na temat książki wydanej w Szwajcarii w 1945 r., autorstwa szofera szwajcarskiej „misji lekarskiej”, na temat okupowanej Warszawy w roku 1942, która to książka, wskutek działań profesora, ma być po latach wznowiona w Szwajcarii. Istotnym wątkiem rozmów były relacje polsko-niemieckie, szczególnie problematyka II wojny w ujęciu historyków polskich i niemieckich oraz ustalanie, po obu stronach, rzeczywistej liczby ofiar. I tak niemieccy historycy zredukowali liczbę ofiar „wypędzenia i wygnania” z 2 i pół miliona do 800 tysięcy, a polscy historycy ustalili, że polskich ofiar na Wschodzie nie było więcej niż 800 tysięcy. Spotkanie z prof. Tomaszem Szarotą zakończyło się podpisywaniem przez autora „Karuzeli” i monografii o „Grocie”.

Prof. dr hab. Tomasz Szarota, urodzony w 1940 r. w Warszawie, jest bez wątpienia jednym z najlepszych znawców dziejów II wojny światowej, a zarazem niekwestionowanym autorytetem o renomie międzynarodowej w dziedzinie badań nad niemiecką okupacją w Polsce. Po studiach historycznych na Uniwersytecie Warszawskim, w 1962 r. związał się z Instytutem Historii Polskiej Akademii Nauk. Pracuje tam zresztą do dziś, od początku lat dziewięćdziesiątych dodatkowo kierując Pracownią Dziejów Polski po 1945 roku.

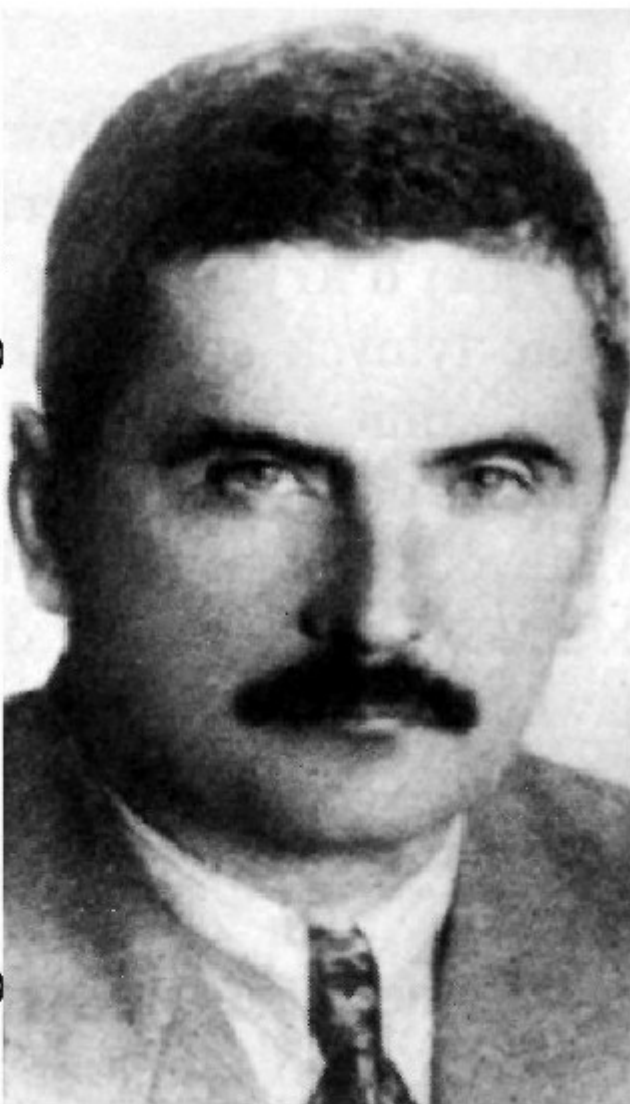
Był prekursorem wielu badań. Doktoryzował się na podstawie rozprawy o powojennym osadnictwie polskim na Dolnym Śląsku. Jako pierwszy, już w latach sześćdziesiątych, zaczął badać życie codzienne w okupowanej przez Niemców Warszawie. Plonem tych badań była klasyczna już dziś monografia pt. *Okupowanej Warszawy dzień powszedni* (1973, 1978, 1988, też wyd. niemieckie). Tomasz Szarota był również autorem pierwszej naukowej biografii dowódcy Armii

Krajowej gen. Stefana Roweckiego (1983, 1985). Po zmianie ustroju w większym stopniu zajmował się historia powszechną, porównując polskie doświadczenia okupacyjne z innymi krajami Europy. W ten nurt jego badań wpisują się takie prace jak *V - jak Zwycięstwo. Symbole, znaki i demonstracje patriotyczne walczącej Europy 1939-1945* (1994), *Życie codzienne w stolicach okupowanej Europy* (1995) oraz *U progu Zagłady. Zajścia antyżydowskie i pogromy w okupowanej Europie* (2000). Prof. Tomasz Szarota od lat zajmuje się też zjawiskiem stereotypów, zwłaszcza w relacjach polsko niemieckich. Efektem tych zainteresowań były m.in. dwie książki: *Niemiecki Michel. Dzieje narodowego symbolu i autostereotypu* (1988, też wyd. niemieckie) oraz *Niemcy i Polacy. Wzajemne postrzeganie i stereotypy* (1995). Jest członkiem Rady Programowej Klubu Historycznego w Warszawie.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

KLUB HISTORYCZNY
im. gen. Stefana Roweckiego - „Grota”

1

2

